

Извршителите доставуваат и покани за суд

Доставувањето преку извршител се прави кога судскиот курир или поштата не можат да го најдат должникот, зашто се крие или адресата што е наведена не е точна, појаснуваат надлежните

Извршителите не тропаат на вратата на граѓаните само кога имаат налог за извршување. Тие може да бидат испратени од судот за да достават тужба или покана за рочиште. За оваа дополнителна дејност на извршителите граѓаните знаат многу малку, па минатиот месец во некои медиуми се прошири веста дека извршител отишол да извршува без судска пресуда. Всушност, извршителот отишол са-

мо да врачи тужба за на суд.

- Најчесто доставувањето преку извршител се прави кога судскиот курир или поштата не можат да го најдат должникот, зашто тој се крие или адресата што е наведена не е точна - вели Гордан Станковиќ, извршител од Скопје.

Според неговото кажување, причината за дополнителната обврска на извршителите е банална.

- Најчесто станува збор за слу-

чаи што се дури и смешни. Судските курири немаат службени возила, па не можат да отидат во некое оддалечено село. Сум забележал дека многу висок процент на неуспешните судски доставки, се наоѓаат на последен кат во зградата, кои или немаат лифт или, пак, лифтот е расипан. Да речеме дека околу седумдесет отсто од случаите се такви. Но секогаш кога судијата ќе му нареди на извршителот да врши достава тој е должен да го направи тоа и не смее да одбие. Посебно е важно, исто така, доставата да се направи навреме, во одреден временски рок, а не еден ден пред судењето. Странката, односно тужениот има право да се подготви за своја одбрана осум дена пред судењето - објаснува Станковиќ.

- Во согласност со одредбите од Законот за парнична постапка писмената се доставуваат по пошта, по електронски пат, преку службено лице во судот, непосредно во судот, преку нотар, извршител или друго лице определено со закон - вели Сања Томиќ, портпаролка на Основниот суд - Скопје 2.

- Судот е должен во периодот од 15 дена сметано од денот кога ќе се утврди потребата од доставување, да направи два последователни обиди да се изврши уредно доставување на еден од погоренаведените начини. Ако доставата не успее, тогаш писменото се објавува на огласната табла на судот и со истекот на осум дена од денот на неговото објавување се смета дека доставата е извршена - објаснува Томиќ.

Во најголем дел од случаите, судовите вршат достава со препорачана пратка. Доставата се смета за извршена кога писменото ќе му биде врачено, односно ако лицето не го подигне писменото во рок од осум дена, иако било повикано да го стори тоа.

Во април Основниот суд - Скопје 2 по пошта, со препорачана пратка извршил вкупно 4.166 доставки. Од тие во Скопје биле доставени 3.030 доставки, а во другите градови 1.136 доставки.

Дали ќе се врши достава преку извршител или на друг начин, одлучува судијата.

Предлогот, доставата да ја направи извршител, може да го даде и доверителот што тоа го бара од судот и притоа ги авансира трошоците. Судијата може да го одобри или не тоа барање, но најчесто дозволува ако странката инсистира на тоа.

- Мислам дека судиите сакаат, пред да се даде на извршител, да се направи обид за достава преку судскиот курир, зашто таа достава е бесплатна. Така што, ние по правило добиваме доставки, за кои имало проблем. Истата оваа надлежност за вршење достава ја имаат нотарите и тоа многу порано од извршителите, но таа во практика речиси и да не функционира. Цениите кај нотарите се превисоки, а и тие многу малку одат на терен - вели Станковиќ.

Освен тужба, извршителот може да носи и покана за рочиште. Ваквите доставки се сметаат за екстра услуга и ја плаќа тој што тужи, зашто судот не ги признава овие трошоци во вкупната сума на чинење на судскиот процес. Според тарифата, извршителите за достава наплаќаат дваесет евра, како награда. Трошоците се зголемуваат ако првиот обид за достава е неуспешен.

- При доставувањето на писменото нотарот, односно извршителот има права и должности. За приемот на писменото заради доставување и дејства преземени зара-

Извршителите лани доставиле 247 судски покани

Минатата година извршителите имале 315 барања за достава на судски писмена. Од нив 247 биле реализирани. Според податоците на Комората на извршителите на Република Македонија, најмногу доставки имале извршителите во Скопје - 285. Без ниту една достава биле извршителите што работат во Делчево, Кочани, Пехчево, Берово, Прилеп и во Крушево. Во 2015 година, пак, извршителите во Македонија имале вкупно 367 барања, а успешно биле доставени 324.

ди Заверениот препис на записникот, односно службената белешка за приемот на писменото, доставата и сите преземени дејства заради доставување нотарот, односно извршителот без одложување ќе ги достави до судот. Трошоците и наградата предизвикани со доставувањето преку нотар, односно извршител, странката ги надоместува на нотарот, односно извршителот. Нотарот, односно извршителот на кого не му се платени трошоците и наградата, не е должен да ја изврши доставата, за што ќе состави записник, односно службена белешка и ќе го извести судот. Трошоците за доставата преку нотар, односно извршител влегуваат во парничните трошоци, ако судот оцени дека таквата достава била неопходна - појасни портпаролката Томиќ.

Самиот извршител одлучува дали доставата ќе ја направи лично тој или, пак, ќе овласти неког од својата канцеларија за да го направи тоа. Доставата не се врши само дома. Таа може да се направи на работа, но и каде било на друго место во период од шест наутро до девет часот навечер. Лицата што доставувачот ќе ги затекне на местото каде што доставата треба да се изврши, должни се по негово барање да се легитимираат.

- Јас секогаш судските доставки ги правам лично, затоа што за мене е чест кога судот ќе ми довери таква задача. Најчесто доставата ја правиме дома или, пак, кога имаме некоја сложена ситуација. Тој што е заинтересиран (што тужел) оди заедно со извршителот и му го покажува лицето на извршителот на кое треба да му се изврши достава - објаснува извршителот Станковиќ.

Судските покани за странци одат по дипломатски пат

Кога доставувањето треба да се изврши до лица или до установи во странство или до странци што уживаат право на имунитет, доставувањето се врши по дипломатски пат, ако со меѓународен договор или со Законот за парнична постапка поинаку не е определено. Од Основниот суд - Скопје 2 велат дека ако доставувањето на писмената треба да се изврши до државјанин на Република Македонија, по електронски пат или преку надлежниот конзуларен претставник или преку дипломатски претставник на Република Македонија, кој ги врши конзуларните работи во односната странска држава. Доставата на правно лице што има седиште во странство може да се изврши преку неговото претставништво или застапништво во Република Македонија.

Казна од 700 до 1.000 евра за одолжување на доставата

Судот може да му изрече парична казна во висина од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност на курирот, нотарот или извршителот што нема да достави судска покана или несовесно ќе го изврши доставувањето на писменото и со тоа ќе предизвика одолжување на постапката. Странката што претрпела штета од несовесното работење, може во рок од 15 дена од денот на дознавање дека доставата не ѝ е направена, во истата постапка од судот да побара лицето што не ја направило доставата да му ги надомести зголемените трошоци. Три изречени парични казни за исто лице претставуваат основа за поведување на дисциплинска постапка. Претседателот на судот по службена должност ги известува администраторот на судот, Нотарската комора или Комората на извршителите заради поведување дисциплинска постапка.